

GESCHILLEN VAN BESTUUR

PROCEDEREN BIJ DE BESTUURSRECHTER

Cor Coenrady, november 2014

v2

C.V.

Studie:

- HTS Procestechologie
- Radboud Universiteit, Stralingsdeskundige
- Universiteit Leiden (2013), Gerechtelijk deskundige

Werk:

- Gemeente Amsterdam (1982 - 1987)
- Provincie Gelderland (1987 - 2006)
- Commissie voor de Milieueffectrapportage (1993 - 2007)
- Provincie Drenthe (2006 - 2007)
- Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) (2007 - heden)
- DCMR Milieudienst Rijnmond (2012 - heden)

Opgenomen in Landelijk Register van Gerechtelijke Deskundigen (LRGD)

Website: www.coenrady.com

Publicatie: Luchtkwaliteit en Omgeving, augustus 2014

Bron: AT5/Twitter, zitting Zwarte Piet, ABRvS 16 oktober 2014

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

3

BEHANDELING VAN EEN BEROEP BIJ DE RECHTBANK

Onderwerpen:

- Een aantal artikelen uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb)
- Het onderzoek van de gerechtelijk deskundige
- Oude en Nieuwe Zaaksbehandeling
- Mediation
- Nieuwe ontwikkelingen in het bestuursrecht

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

4

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Uitgangspunten goed bestuur:

- 1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid (art 2.4, lid 1, Awb).**
- 2. Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen (art. 3.2 Awb).**
- 3. Het bestuursorgaan gebruikt de bevoegdheid tot het nemen van een besluit niet voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheid is verleend (art. 3.3 Awb).**
- 4. Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering (art. 3.46 Awb).**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

5

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Wabo/omgevingsvergunning:

- **in eerste aanleg beroep bij de Rechtbank;**
- **hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.**

Ruimtelijke besluiten (bestemmingsplannen en tracébesluiten) nog wel meteen bij de Afdeling.

Per 1 januari 2013 is de Awb gewijzigd door de Wet aanpassing bestuursprocesrecht.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

6

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Behandeling van beroep in eerste aanleg

Algemene bepaling per 1-1-2013 !

Artikel 8:41a

De bestuursrechter beslecht het hem voorgelegde geschil zoveel mogelijk definitief.

Gangbaar gebruik, nu formeel vastgelegd in de Wet.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

7

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Onderdeel in veel uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak betreffende bestemmingsplanzaken, e.d.:

"Bij de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de raad beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht.

De Afdeling toetst deze beslissing terughoudend. Dit betekent dat de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden beoordeelt of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

Voorts beoordeelt de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden of het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht".

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

∞

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Onderdeel in veel uitspraken van de Rechtbanken betreffende Omgevingsvergunningen e.d.:

Bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het opnemen of wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning voor zover dit in het belang is van de bescherming van het milieu.

"Bij het gebruik van die bevoegdheid komt het bevoegd gezag beoordelingsvrijheid toe. De rechtbank dient derhalve bij de beoordeling van beroepsgronden dienaangaande die beoordelingsvrijheid te respecteren".

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

9

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Uitspraak:

- **Artikel 8:70**
De uitspraak strekt tot:
 - a. onbevoegdverklaring van de bestuursrechter,
 - b. niet-ontvankelijkverklaring van het beroep,
 - c. ongegrondverklaring van het beroep, of
 - d. gegrondverklaring van het beroep.

- **Artikel 8:72. lid 4**
De bestuursrechter kan, indien toepassing van het derde lid niet mogelijk is, het bestuursorgaan opdragen een nieuw besluit te nemen of een andere handeling te verrichten met inachtneming van zijn aanwijzingen.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

10

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

De valkuilen bij het ingestelde beroep:

Niet-ontvankelijk:

- appellant woont te ver weg;
- onjuiste statuten organisatie;
- geen zienswijze ingediend.

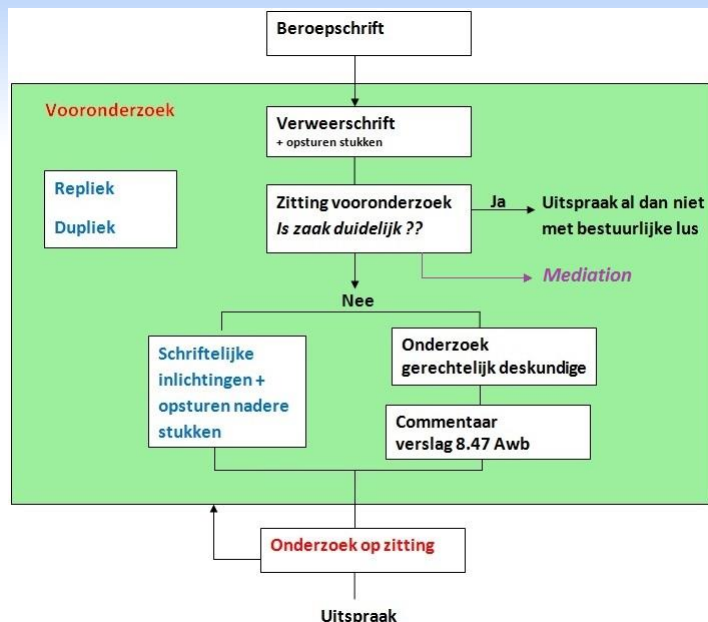
Ongegrond:

- geen goede argumenten (**de klok en de klepel !**);
- geen goed volledig dossier, geen eigen contra expertise;
- geen goede advocaat en/of eigen deskundige;
- te veel emoties, NIMBY of ze willen mijn bedrijf stukmaken;
- niet bereid om na te denken over alternatieven of oplossingen.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

11

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

12

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Het vooronderzoek (1):

- **Artikel 8.42**
Termijn voor het verweerschrift van het bestuursorgaan
- **Artikel 8:43**
Replik (*voor appellant*), **Dupliek** (*voor het bestuursorgaan*) en **Schriftelijk uiteenzetting** (*derden*)
- **Artikel 8.44**
Oproepen partijen en belanghebbenden door de rechter
- **Artikel 8:47, lid 1** (*facultatief, bij meer technische kwesties*)
Benoeming van een gerechtelijk deskundige voor het instellen van een onderzoek.
- **Artikel 8:47, lid 3**
De bestuursrechter kan partijen in de gelegenheid stellen om hun wensen omtrent het onderzoek aan hem kenbaar te maken.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

13

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

HET VOORONDERZOEK (2)

HET INSCHAKELEN VAN DE GERECHTELIJK DESKUNDIGE (1)

**Kader: Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) en
Algemene wet bestuursrecht (Awb)**

- De rechter kan op verzoek van een partij of ambtshalve een bericht of een verhoor van deskundigen bevelen. Het vonnis vermeldt de punten waarover het oordeel van deskundigen wordt gevraagd (Rv, art. 194, lid 1).
- De rechter kan, op verzoek van een partij of ambtshalve, aan de deskundigen het geven van nadere mondelinge of schriftelijke toelichting of aanvulling bevelen (Rv, art. 194, lid 5 en Awb, art. 8.47, lid 3).

De rechter bepaalt of én op welke wijze een gerechtelijke deskundige wordt ingeschakeld

(partijen kunnen wel invloed uitoefenen).

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

14

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

HET VOORONDERZOEK (2)

HET INSCHAKELEN VAN DE GERECHTELIJK DESKUNDIGE (2)

- De rechter bepaalt de termijn van het onderzoek (Rv, art. 197 en Awb, art. 8.47)
- De Stichting, zoals bedoeld in de Wm, art. 20.15 en Awb, art. 6.5b en Wro, art. 8.6 heeft de taak om een deskundigenbericht uit te brengen.
- Eén van de partijen kan bezwaar maken tegen de voorgestelde gerechtelijk deskundige. De rechter bepaalt uiteindelijk wie als deskundige wordt ingeschakeld (LJN: BX7931, Gerechtshof Amsterdam, 29-11-2011)

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

15

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

HET VOORONDERZOEK (2)

HET INSCHAKELEN VAN DE GERECHTELIJK DESKUNDIGE (3)

- De deskundige die zijn benoeming heeft aanvaard, is verplicht de opdracht onpartijdig en naar beste weten te volbrengen (Rv, art. 198, lid 1 en Awb, art. 8.34).
- De deskundigen moeten bij hun onderzoek partijen in de gelegenheid stellen opmerkingen te maken en verzoeken te doen (Rv, art. 198, lid 2).
- Partijen zijn verplicht mee te werken aan een onderzoek door deskundigen (Rv, art. 198, lid 3).
- Het schriftelijke bericht van de gerechtelijk deskundige is met redenen omkleed (Rv, art. 198, lid 4).

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

16

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

HET VOORONDERZOEK (2)

HET INSCHAKELEN VAN DE GERECHTELIJK DESKUNDIGE (4)

Belangrijk uitgangspunt is het toepassen van hoor en wederhoor door de deskundige.

Werkwijze in Nederland niet uniform.

- 1. Afzonderlijk bezoeken en gesprekken met de verschillende partijen.**
- 2. Gezamenlijk bezoek en/of gesprek.**

en

- 1. Concept deskundigenbericht eerst naar partijen.**
- 2. Definitief deskundigenbericht naar Raad van State of Rechtbank met een door hen gegeven reactietermijn.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

17

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

HET VOORONDERZOEK (2)

HET INSCHAKELEN VAN DE GERECHTELIJK DESKUNDIGE (5)

Het deskundigenbericht

- **Er wordt in beginsel alleen ingegaan op de vraagstelling van de rechter.**
- **In beginsel worden alleen de aangevoerde beroepsgronden en het verweer van het bevoegd gezag daarop behandeld.**
- **Alleen in een zijdelingse conclusie of bij de behandeling van de restvraag kunnen andere relevante zaken aan de orde komen.**
- **Het deskundigenbericht beperkt zich tot het te hanteren toetsingskader en de relevante feiten en omstandigheden in het geschil.**
- **Soms is bij de behandeling van de restvraag een voorstel opgenomen op welke wijze het geschil kan worden beëindigd dan wel de rechter kan voorzien.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

18

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Het vooronderzoek (3), plaatsopneming:

- **Artikel 8:50, lid 1**
De bestuursrechter kan een onderzoek ter plaatse instellen.
- **Artikel 8:51, lid 1**
De bestuursrechter kan aan een door hem aangewezen gerechtsauditeur of aan de griffier opdragen een onderzoek ter plaatse in te stellen.

Buurtbewoners/miliegroepen kunnen hiervan gebruik maken bij een geschil (nadere voorzieningen in een omgevingsvergunning, afwijzing verzoek handhaving).

Dode letter in de wet. Er zijn diverse gevallen waar de rechtspraak aan kwaliteit zou winnen door een bezoek van de rechter aan de locatie.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

19

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Onderzoek ter zitting (1):

- **Artikel 8.58, lid 1**
Tien dagen voor de zitting nog nadere stukken !
- **Artikel 8:60, lid 1**
De bestuursrechter kan getuigen oproepen en deskundigen en tolken benoemen en oproepen.
- **Artikel 8.60, lid 4**
Partijen kunnen getuigen en deskundigen meebrengen of bij aangetekende brief of deurwaardersexploijt oproepen.
- **Artikel 8:64, lid 1**
De bestuursrechter kan het onderzoek ter zitting schorsen. Hij kan daarbij bepalen dat het vooronderzoek wordt hervat.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

20

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Onderzoek ter zitting (2):

Het inschakelen van andere deskundigen.

- **De rechter kan een partij op haar verzoek toestaan deskundigen te doen horen die niet door de rechter zijn benoemd (Rv, art. 200, lid1).**
- **Indien de rechter een verhoor van een zodanige deskundige heeft toegestaan, is ook de wederpartij bevoegd op dezelfde voet deskundigen te doen horen (Rv, art. 200, lid 3).**
- **De rechter kan, op verzoek van een partij of ambtshalve, aan een zodanige deskundige het geven van nadere, mondelinge of schriftelijke, toelichting bevelen (RV, art 200, lid 4).**

Het Rijk, provincies en gemeenten laten zich de laatste jaren bij de Afdeling of de Rechtbank steeds meer bijstaan door een advocaat en diverse zaakdeskundigen

Vereniging Leefmilieu, 201411107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

21

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Bestuurlijke lus:

- **Artikel 8:51a, lid 1**
De bestuursrechter kan het bestuursorgaan in de gelegenheid stellen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen.
- **Artikel 8:51b, lid 1**
Het bestuursorgaan deelt de bestuursrechter zo spoedig mogelijk mede of het gebruik maakt van de gelegenheid om het gebrek te herstellen of te laten herstellen.

Vereniging Leefmilieu, 201411107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

22

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Per 1-1-2013 !! (*niet alleen meer in Chw*)

Invoering relativiteitsvereiste !

- **Artikel 8.69a**

De bestuursrechter mag een besluit niet vernietigen als de rechtsregel waarmee het besluit in strijd is kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van degene die zich op die rechtsregel beroept.

Voorbeelden: Bestemmingsplan "De Zevenster"

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

23

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

Wraking en verschoning:

Het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Rv) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kennen een vrijwel eenvormige regeling met betrekking tot wraking en verschoning (artikel 36 t/m 41 Rv en 8.15 t/m 8.20 Awb).

Verschoning: (Bestuurs)rechter trekt zich zelf terug.

Wraking: (Bestuurs)rechter moet zich zelf terugtrekken.

De rechtbanken hebben zowel een verschonings- als een wrakingsprotocol.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

24

Algemene wet bestuursrecht

Samenvatting bezwaar en beroep bij de bestuursrechter

Stap *)	Partij	Omschrijving
1	Appellant	Zienswijze indienen
2	Bevoegd gezag / verweerder	Nota van beantwoording van de zienswijzen
3	Appellant	Beroepschrift indienen op basis van Nota van beantwoording en de eerdere zienswijzen
4	Bevoegd gezag / verweerder	Verweerschrift indienen op basis van beroepschrift
5	Appellant	Replik indienen op basis van het verweerschrift, beroepschrift en eerdere stukken
6	Bevoegd gezag / verweerder	Dupliek indienen op basis van repliek, verweerschrift, beroepschrift en eerdere stukken
7	Appellant en/of verweerder	Nadere stukken indienen 10 dagen voor de zitting

*) Exclusief procedure Beslissing op Bezwaar en onderzoek gerechtelijk deskundige

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

25

OUDE ZAAKSBEHANDELING

Beroep bij de Raad van State

Geen zitting vooronderzoek.

- **Voorlezen van de pleitnota's door partijen.**
Pleitnota soms geparafeerd door de leidinggevende
- **Vraagstelling door de staatsraden.**
- **Reactie van partijen in tweede termijn.**
- **Schriftelijke uitspraak na 6 weken.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

26

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Nieuwe Zaaksbehandeling bij de rechtbanken

De kern van de Nieuwe Zaaksbehandeling is dat een zaak, zodra het beroepschrift en het verweerschrift in de zaak zijn ontvangen, wordt geagendeerd voor behandeling op een zitting bij de rechtbank.

Deze zitting wordt ook wel een comparitie-zitting genoemd.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

27

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING, VOORONDERZOEK

Wat komt aan de orde op de zitting tijdens het vooronderzoek?

De behandelende bestuursrechter bespreekt met partijen wat de geschilpunten zijn en wat er moet gebeuren om deze te kunnen berechten of op te lossen.

De gemaakte afspraken worden vastgelegd in een proces-verbaal dat na de zitting wordt toegestuurd.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

28

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING, VOORONDERZOEK

Tijdens deze eerste zitting kan aan de orde komen:

- **De strekking van het beroep** (*bijvoorbeeld: wat wil betrokkene met het (hoger) beroep bereiken?*).
- **Het onderzoek in de zaak** (*bijvoorbeeld: moeten er nog bepaalde stukken komen, is er reden een getuige te horen of een deskundige te raadplegen?*).
- **Het besluit van het bestuursorgaan** (*bijvoorbeeld: kleven aan het besluit gebreken die zich lenen voor herstel*).
- **De uitkomst van de zaak** (*bijvoorbeeld: is een schikking of mediation mogelijk?*).
- **Is een nadere zitting nodig.**
- **Kan meteen uitspraak worden gedaan** (*mondeling of schriftelijk*).

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

29

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Tijdens een zitting kan de bestuursrechter de zitting tijdelijk schorsen om de partijen in de gelegenheid te stellen om met elkaar te overleggen.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

30

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Kernwoorden van de Nieuwe Zaaksbehandeling bij de rechtbanken zijn dus:

- **finaliteit;**
- **Snelheid;**
- **maatwerk en alternatieve oplossingen;**
- **“echt” conflict boven juridisch geschil.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

31

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Aandachtspunten voor de betrokken partijen:

1. Zo snel mogelijk gedingstukken naar de rechtbank.

- **Zorg voor een inzichtelijk en compleet dossier bij de rechter. Geen zoekplaatje ! Ook de historie bijvoegen*).**
- **Voeg indien nodig (lucht)foto's en een literatuurlijst bij.**
- **Een bestuursrechter heeft meerdere zaken op een dag en is geen techneut.**

***) ABRvS, 201303772/1/R2, 30 april 2014, gemeente Overbetuwe, rechtsoverweging 22**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

32

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Aandachtspunten voor de betrokken partijen:

2. Insteek van de gemachtigde in zitting vooronderzoek

- **Nadruk leggen op het schriftelijk afdoen (art. 8.43 Awb).**
Replik door appellant en daarna Dupliek door bestuursorgaan en Schriftelijke uiteenzetting door de derde-belanghebbende
- **Nadenken in hoeverre de bestuurlijke lus kan/moet worden toegepast (art. 8:51b, lid 1, Awb).**
- **Van te voren technische vragen bedenken ten behoeve van het onderzoek van de gerechtelijk deskundige (art 8.47, lid 3, Awb).**
- **Bestuursrechter uitnodigen voor een bezoek ter plaatse.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

33

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Aandachtspunten voor de betrokken partijen:

3. Het onderzoek op zitting

- **Partijen dienen beargumenteerd hun standpunt weer te geven (*pleiten voor uw zaak*).**
- **Duidelijk aangeven wat er aan een bestreden besluit schort of juist goed is.**
- **Niet terugvallen op eerdere zienswijzen. Als appellant of belanghebbende de standpunten van verweerder en/of andere partij weerleggen of juist ondersteunen.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

34

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Aandachtspunten voor de betrokken partijen:

4. Het onderzoek op zitting

- **Bestuursrechter kan gerechtelijke deskundigen oproepen om te verschijnen.**
- **Partijen kunnen ook deskundigen oproepen (8.60 Awb).**
Bijvoorbeeld: Omwonenden REC Omrin Harlingen met deskundigen uit de USA en Duitsland
- **In de zittingszaal gebruik maken van de aanwezige audiovisuele middelen (wel van te voren aanmelden).**
- **Zaak opnieuw laten schorsen zodat het vooronderzoek kan worden hervat.**
- **Opnieuw nadenken in hoeverre de bestuurlijke lus kan/moet worden toegepast (art. 8:51b, lid 1, Awb).**
- **De rechter zelf in de zaak laten voorzien (art. 8.72 Awb)**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

35

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Aandachtspunten voor het bestuursorgaan:

5. Mandaat van de gemachtigde.

- **Gemachtigde van het bestuursorgaan kan worden gevraagd om mee te denken over een schikking, mediation of alternatieven.**
- **De bestuursrechter kan vragen naar een telefoonnummer van diegene die ter zitting de knoop kan doorhakken (bijv. wethouder).**
- **Duidelijk aangeven of er juridische of beleidsmatige ruimte is voor een alternatief besluit.**

De bestuursrechter vraagt aan partijen dat zij openstaan voor finale geschilbeslechting!

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

36

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

De ene zaak is de andere niet !

Een beroep over de revisievergunning van een Raffinaderij of een Energiecentrale is heel wat anders dan een handhavingszaak op grond van het Activiteitenbesluit.

Een verschillende aanpak bij de rechtbank is daarom denkbaar.

Bij grote zaken wordt door het bestuursorgaan een advocaat ingeschakeld (Rijkswaterstaat, Friesland, Drenthe, Limburg, Rotterdam).

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

37

NIEUWE ZAAKSBEHANDELING

Nadelen Nieuwe Zaaksbehandeling:

- **De bestuursrechter neemt op de zitting direct de regie in handen en gaat vragen stellen.**
- **In zijn vraagstelling kan de bestuursrechter een bepaalde vooringenomenheid laten doorklinken. De rechter moet dus opletten!**
- **In twee gevallen leidde dat er toe dat een verzoek tot wraking is ingewilligd (LJN: BV9115, Rechtbank Arnhem en LJN: BT8993, Rechtbank Breda).**
- **Partijen en advocaten krijgen regelmatig het gevoel dat de bestuursrechter hen een schikking oplegt.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

38

NIEUWE ZAAKSBEHANDLING

Conclusies:

- **De bestuursrechter vraagt bij de Nieuwe Zaaksbehandeling aan partijen dat zij openstaan voor finale geschilbeslechting !**
- **Nadenken over de bevoegdheden en de speelruimte van de procesgemachtigde en wellicht de afvaardiging voor de rechtbank.**
- **Anticiperen en waar nodig toepassen van de bestuurlijke lus!**
- **Van te voren (technische) vragen bedenken ten behoeve van het onderzoek van de gerechtelijk deskundige.**
- **Afspraken bij de bestuursrechter vastleggen in het proces-verbaal.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

39

MEDIATION

De bestuursrechter oordeelt of u in juridische zin gelijk heeft of niet.

In sommige gevallen is het beter om als partijen met elkaar in gesprek te gaan.

Mediation houdt meer rekening met de achterliggende problematiek en zorgt er voor dat partijen weer met elkaar gaan praten.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

40

MEDIATION

Procedurestappen mediation:

- **Rechter, één van de partijen of een lokaal bestuurder geeft aan dat mediation zinvol kan zijn.**
- **Brief aan partijen instemming mediation en keus mediator.**
- **Eerste bijeenkomst: bespreking mediationregels, de verdeling van de kosten, vastleggen taken en verplichtingen partijen.**
- **Stilleggen gerechtelijk procedure.**
- **Bespreking van de kwestie.**
- **Bespreking van de gezamenlijk gevonden oplossingen.**
- **Opstellen van een vaststellingsovereenkomst (Burgerlijke Wetboek, Boek 7, artikel 900).**
- **Nadere uitwerking van de vaststellingsovereenkomst in een proces verbaal, vonnis of een beschikking (*ambtshalve aanpassing van de omgevingsvergunning*).**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

41

MEDIATION

Partijen zijn samen verantwoordelijk voor de betaling van de mediator

Onder het uurtarief van de mediator vallen:

- **De contacturen.**
- **Het op verzoek van partijen lezen van stukken.**
- **Het opstellen van de vaststellingsovereenkomst.**
- **De verslaglegging.**
- **Bijzondere kosten, zoals het huren van ruimte.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

42

MEDIATION

Valkuilen bij mediation:

- **Eén of meerdere partijen in het geschil wil niet meedoen of werkt onvoldoende mee.**
- **De kwestie dan wel de mogelijke oplossingen komen niet op tafel.**
- **De mogelijke oplossingen vallen buiten het budget van het bedrijf (boven- of onderkant BBT-range).**
- **Partijen laten zich niet bijstaan door technische adviseurs.**
- **Mediator moet zich beperken op de hoofdlijnen van het geschil (kennis en/of kosten).**
- **Aanvullende informatie geeft één van de partijen ineens een andere positie in het geschil.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

43

NIEUWE ONTWIKKELINGEN IN DE RECHTSPRAAK

Digitalisering:

Particulieren zonder advocaat nog alles op papier indienen.

Voor bestuursorganen en bedrijven wordt online procederen verplicht.

Bij een online dossier kunnen stukken makkelijker en sneller worden toegevoegd, geraadpleegd en uitgewisseld.

Zware veiligheidsvereiste.

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

44

NIEUWE ONTWIKKELINGEN IN HET BESTUURSRECHT

Omgevingswet (1):

Zes instrumenten vormen de kern van de Omgevingswet:

1. Omgevingsvisie (facultatief voor gemeenten).
2. Omgevingsprogramma.
3. Decentrale regelgeving (Omgevingsplan voor gemeenten , omgevingsverordening voor provincies).
4. Algemene rijksregels voor activiteiten (geen vergunningplicht).
5. Omgevingsvergunning.
6. Projectbesluit (afwijken van het Omgevingsplan).

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

45

NIEUWE ONTWIKKELINGEN IN HET BESTUURSRECHT

Omgevingswet (2):

- Vervangt een groot deel van de huidige wet- en regelgeving (Wabo, Wro, Nbw, Chw, Wgv).
- Omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen.
- Ruime mogelijkheden voor maatwerk en afwijken van algemene regels (Chw, Wgv).
- Ruimte voor regionale verschillen.
- Besluitvorming binnen 8 weken.
- Beroepsmogelijkheden (1^e aanleg: Rechtbank + 2^e: ABRvS).

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

46

NIEUWE ONTWIKKELINGEN IN HET BESTUURSRECHT

Omgevingswet (3)

Aandachtspunten:

- **Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving** (verbeteren kwaliteits- en kennisniveau Omgevingsdiensten).
- **De inhoud van de 4 onderliggende AMvB's en circa 10 Ministeriële Regelingen.**

Voorbeeld:

- **Hoe gaan we om met geur en de cumulatie van verschillende geuren .**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

47

AANBEVOLEN LITERATUUR:

- **Hoofdstuk 8 Algemene wet bestuursrecht.**
- **Rechtspraak.nl/Landelijke regelingen -> Zitting nieuwe stijl in het bestuursrecht.**
- **Rechtspraak.nl/formulieren - > Leidraad deskundigen in civiele zaken.**
- **Van Ettehoven en Verburg "Nieuwe Zaaksbehandeling bij de bestuursrechter" Pionierskrant, zomer 2011.**
- **<http://nl.wikipedia.org/wiki/Comparitie>**
- **Procesregeling bestuursrecht 2013, Stcrt-2014-9197.**
- **Wrakingsprotocol Rechtbanken.**
- **Raadvanstate.nl of Rechtspraak.nl/Mediation.**
- **Rechtspraak.nl/Themadossiers - > Modernisering rechtspraak.**

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter

48

NOG ENKELE ADVIEZEN:

**BEDENK ALS PARTIJ ALTIJD WAT JE IN EEN
BEROEPSPROCEDURE WILT BEREIKEN**

**BEZOEK ALS TOEHOORDER EEN ZITTING VAN DE AFDELING
BESTUURSRECHTSpraak VAN DE RAAD VAN STATE
OF DE REGIONALE RECHTBANK**

LET OP GEDRAG EN UITSTRALING IN DE RECHTZAAL

Vereniging Leefmilieu, 20141107, CCO, beroep bij de bestuursrechter